

збройних сил інших держав на територію України у 2005 р. для участі у багатонаціональних військових навчаннях» від 2 червня 2005 р. дозволив узаконити деякі проблемні питання міжнародних навчань за участю військових підрозділів країн – членів НАТО на території нашої держави, проти проведення яких виступали окремі політичні сили в Україні [10].

Нормативно-правова база військового співробітництва України з НАТО у 2006 – 2008 рр. продовжувала розвиватися завдяки Указу Президента України № 139 від 19 квітня 2006 р., згідно якого у складі Місії України при НАТО створена оборонна секція, що розширювало можливості Міністерства оборони України в реалізації завдань державної політики євроатлантичної інтеграції [11]. Впродовж 2006 – 2008 рр. основою для проведення спільних заходів військового співробітництва Україна – НАТО слугували Цільові плани Україна – НАТО на 2006 р., 2007 р. і 2008 р. відповідно.

Можна зробити висновок, що перші кроки у розвитку військового співробітництва між Україною і НАТО створили необхідну основу розгортання, утвердження і продовження цього шляху в складних умовах сьогодення для України вже в конституційному полі.

1. Горбулін В. Внесок України у безпеку і стабільність в Європі//НАТО-рев'ю. – № 2, 1998.
2. Бєлашов В. Розширення НАТО: за і проти//Політика і час. - № 3. 1998.
3. Богданович В., Маначинский О. Розширення НАТО на Схід//Міжнародна науково-практична конференція “Геополітичне майбутнє України” (19–20 березня 1998 р.). – К., 1998. – С. 79–91.
4. Lepesant J. Security of Central and Eastern Europe after the Expansion of NATO. – Paris: CERJ Study, 1997. – № 29.
5. Козакевич Є. Розширення НАТО та європейська політика України//Політична думка. – №1–2, 1999..
6. Украина: вектор перемен. Под ред. Е. Кожокина. - М.: РИСИ, 1994. – 202 с.
7. Довідник з питань міжнародного військового співробітництва / Упоряд. Шило В.Д. – К.: “МП Леся”, 2003. – 192 с.
8. Майстренко І. Правові механізми військової діяльності НАТО та нормативно-правова база співробітництва Україна-НАТО у військовій сфері // Народна Армія. – 2004, 27 січня.
9. Стратегічний оборонний бюлетень (Біла книга України) на період до 2015 року. – К., 2004. – 102 с.
10. Біла книга 2005: оборонна політика України. – К.: Вид-во «Заповіт», 2006 – 134 с.
11. Біла книга 2008: оборонна політика України. – К.: МО України, 2009. – 95 с.

Чепік-Трегубенко Ольга Сергіївна
доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук

Романченко Дар'я Валентинівна
студентка юридичного факультету

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ДЕРЖАВНО-ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Гене́за розвитку державно-політичного устрою має надзвичайно важливе значення для сучасного розвитку Української держави, оскільки для формування ефективної системи захисту прав і свобод, національної безпеки та інших фундаментальних аспектів державного розвитку, історична складова має особливе значення.

Держава, заснована в 1199 р. Волинським князем Романом Мстиславичем з 1170 р., який об'єднав під своєю владою Галичину та Волинь. Династія Романовичів керувала державою до кінця 1340 року. Після смерті Ярослава, великого київського князя, в 1054 р. Київська Русь розпалася на 5, а потім 13 удільних князівств, включаючи Галицьке князівство та Володимир-Волинське. Роман Мстиславич став князем Галичини після смерті Володимира Ярославича і окупував Київ у 1202 р., провінції якого знаходились аж на схід від Дніпра, створивши величезну державу в Західній Русі. Як і іншим князям до і після, під час його правління йому довелося боротися з непокірною галицькою боярською олігархією. Загинув у битві при Завіхості проти краківського князя Лешека [2, с. 168].

Повстання та війни тривали до 1238 року, коли син Романа Мстиславича Данило Романович,

закріпивши владу на Волині, остаточно захопив Галичину. Після підпорядкування бояр у 1245 і розгрома чернігівських князів та їхніх польських та угорських союзників під Ярославом у 1245 Данило Романович зміцнив своє правління в Галичині. У 1250–1262 рр. він захопив Городню, Слонім та інші міста Русі і поширив своє правління за межі Києва на схід. Поряд із тісним союзом Данила Романовича та його брата Василька Романовича, який правив Володимиром-Волинським з 1241 по 1269 рік, він досяг вершини своєї влади за часів Галицько-Волинської держави. Данило помер у 1264 році. Його син та його наступник Лев Данилович (1264–1301) прийняв монгольський суверенітет [1, с. 12]. Лев у 1272 р. Зробив Львів новою столицею. У 1292 році його наступник Юрій Львович (1301–15) офіційно возз'єднав Галичину та Волинь і зумів створити Галицьку митрополію, але втратив Закарпаття та Люблінську землю. Його сини Лев Юрійович та Андрій Юрійович, правили разом між 1315 і 1323 роками. Заохочувалась торгівля та колонізація іноземних торговців. Брати об'єдналися з польськими князями в боротьбі проти монголів і, ймовірно, були знищені в битві. Останній князь Юрій II Болеслав (1323–40), племінник Юрія Львовича, також заохочував іноземну колонізацію, що призвело до конфліктів з боярами, які отруїли його і запропонували престол литовському князю Любартасу. Того ж року Казимир III Великий напав на Львів і розпочався період литовсько-польського суперництва за Галичину-Волинь.

Оскільки могутні та впливові бояри постійно змагались за владу з князями, на відміну від інших частин України, у князівстві існували певні тенденції до феодалізму. Розвивалася торгівля з іншими російськими князівствами: Угорщиною, Польщею, Чехією, Священною Римською імперією, Литвою, Болгарією та Візантійською імперією, князівство процвітало. Це також процвітало культурно, про що свідчать архітектурні залишки та різні літописи. Літопис Галицько-Волинського князівства має свої особливості. Деякі вчені вважають, що продовження традиції київських літописців полягає в тому, що тут є ще одна традиція: написання деяких оповідань «Життя первісного світського князя», згодом об'єднаних в єдиний твір. Меморіальним літописом Брієтести Галицько-Волинського князівства є «Галицько-Волинський рекорд». Його знайшли в 1809 році видатного російського історика М. Карамзіна [3, с. 11].

Особливістю хроніки є те, що спочатку це був літературний твір без дискримінації роками. Хронологія в ньому наголошує пізніше переписника, але з великими помилками. В художній ідентичності він виділяється своїм глибоким змістом, особливості того часу, подробиці неспокійних часів. Літопис відрізняється двома основними аспектами та характеристиками: літописець Даніель Галицький розповідає про події 1205-1258 рр. та Волинський літопис (1258-1290 рр.) Щорічники склалися з кількох історій, які згодом були перекладачами. Центральним у творі є життя князя Данила Галицького [3, с. 15].

Отже, літопис дає широку картину подій сусідніх країн: Угорщини, Польщі, Литви та інших руських князівств. Інформаційна хроніка - це єдине джерело, яке дозволяє Мазовецькому в Князівстві та Литві повторити цей період. Волинська частина літопису відзначала особливо високі літературні достоїнства, емоційний ліризм та оповідь. Велика увага приділяється розвитку культури земель Галичини та Волині. Ідеологічна хроніка Боярського була спрямована проти свавілля і прославлення гармат. Хроніки також є цінним ресурсом для вивчення давньої мови, оскільки містять багато характерних слів, приказок та прислів'їв.

1. Головка О. Б. Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи (IX – перша половина XIII століття): автореф. дис. на здоб. наук. ступеня доктора іст. наук: 07.00.02 – всесвітня історія / О. Б. Головка. К., 2006. 34 с.

2. Фроянов И. Я. Города-государства Древней Руси / И. Я. Фроянов, А. Ю. Дворниченко. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1988. 272 с.

3. Ідзьо В. С. Король Данило та Українська держава у XIII столітті. Львів: Сполом, 2007. 64 с.